ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Р І Ш Е Н Н Я

Про затвердження Рекомендацій слухань в Комітеті Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку на тему: «Законодавче забезпечення ринку ІКТ» (8 вересня 2018 р., м.Одеса)___

Комітет Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку розглянувши на своєму засіданні 18 вересня 2018 року у (протокол №) Рекомендації слухань в Комітеті Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку на тему: «Законодавче забезпечення ринку ІКТ», які відбулися 8 вересня п.р. у м.Одеса,

В И Р І Ш И В :

Схвалити Рекомендації слухань в Комітеті Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку на тему: «Законодавче забезпечення ринку ІКТ» (8 вересня 2018 р., м.Одеса) (додається).

Голова Комітету **О.І.Данченко**

Р Е К О М Е Н Д А Ц І Ї
слухань в Комітеті Верховної Ради України
з питань інформатизації та зв'язку на тему:
«Законодавче забезпечення ринку ІКТ»

8 вересня 2018 року *м. Одеса, вул. Гагарінське плато, 5-Б, готель Gagarin, Гранд-хол (4-й поверх)*

Учасники слухань в Комітеті Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку відзначають, що усунення проблем та недоліків чинного законодавства у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, як напрямків подальшої законотворчої діяльності можливе лише за умови створення та впровадження дієвого, ефективного та зрозумілого усім механізму захисту національної кібернетичної та інформаційної безпеки від зовнішніх та внутрішніх загроз Україні.

9 травня 2018 року, набув чинності **Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України"**, яким визначено правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі, повноваження і обов'язки державних органів, підприємств, установ, організацій, осіб та громадян, основних засад координації їх діяльності, а також базових термінів у сфері кібербезпеки.

Згідно закону, в Україні має бути створена Національна телекомунікаційна мережа та Державний центр кіберзахисту.

Також мають сформувати урядову команду реагування на комп'ютерні надзвичайні події CERT-UA для аналізу даних про кіберінциденти та для надання практичної допомоги щодо усунення їх наслідків.

CERT-UA має розміщувати офіційні рекомендації щодо протидії кіберзагрозам та взаємодіяти з правохоронцями по їх попередженню.

Закон визначає основні об'єкти кіберзахисту, які створюють критичну інфраструктуру країни, принципи забезпечення кібербезпеки та національну систему кібербезпеки.

Згідно закону, президент координує діяльність у сфері кібербезпеки через очолювану ним Раду національної безпеки та оборони.

Прийняття закону – важливий етап для України, адже це запускає комплексний процес регулювання кібербезпеки, як окремої важливої галузі. Наступним етапом має стати перелік об'єктів критичної інфраструктури від Кабміну (об'єкти, що мають життєво-важливе значення для функціонування держави).

Зараз на часі - приведення нормативно-правових актів у відповідність до вимог Закону України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України".

У Верховній Раді України знаходиться на опрацюванні внесений народними депутатами України Вінником І.Ю., Тимчуком Д.В., Чорновол Т.М. **проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії загрозам національній безпеці в інформаційній сфері» (реєстр. № 6688).**

Законопроект розроблено з метою забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки, розроблення та впровадження механізму блокування інформаційного ресурсу операторами та провайдерами через належні їм телекомунікаційні та інформаційно-телекомунікаційні мережі.

Проте, на думку Комітету з питань інформатизації та зв'язку, проект Закону не вирішує і проблем, які виникли у операторів, провайдерів телекомунікацій у зв'язку з набранням чинності рішення РНБО від 28.04.2017 р. «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», окрім як покладання непосильних фінансових видатків, пов'язаних із придбанням та встановленням за власний рахунок технічних засобів для блокування доступу до інформаційних ресурсів (сервісів) під загрозою значних штрафних санкцій або навіть припинення їх діяльності.

Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України надала зауваження та висловила позицію, що зазначений

законопроект потребує суттєвого доопрацювання та активного залучення громадськості до розв'язання порушеної проблеми.

Висновок Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ) до законопроекту містить позицію про доцільність його прийняття, за умови врахування наданих НКРЗІ зауважень та пропозицій.

У своїх пропозиціях НКРЗІ вказує, що створення запропонованого законопроектом Єдиного реєстру виконання судових рішень і застосування санкцій у сфері телекомунікацій потрібен час, фінансові та технічні ресурси, у зв'язку з чим, законопроект має бути доопрацьований в частині набрання чинності та введення його в дію.

До Комітету звернулися профільні асоціації галузі інформаційно-телекомунікаційних технологій, які висловили категоричну незгоду з поданою редакцією законопроекту та наголосили на тому, що при підготовці законопроекту були повністю проігноровані пропозиції експертного середовища, законопроектом неможливо досягти задекларованих цілей, а його прийняття спричинить грубе порушення норм міжнародного права.

Звертаємо увагу, що законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про основи національної безпеки України», який втратив чинність на підставі Закону України «Про національну безпеку України», який набрав чинності 08.07.2018 р. у зв'язку з чим, законопроект не може бути прийнятий за основу.

Таким чином, оскільки законопроект реєстр. № 6688 був розроблений до прийняття Закону України «Про національну безпеку України» та Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», та, відповідно, не враховує норм зазначених законів, він має бути узгоджений з ними.

Отже, питання, які передбачено врегулювати законопроектом, є надзвичайно «чутливими» для суспільства, а законопроект не може бути прийнятий та потребує суттєвого доопрацювання з активним залученням громадськості до розв'язання порушеної проблеми.

7 листопада набув чинності Закон України «Про електронні довірчі послуги». Задля його введення в дію необхідно прийняти внесений Кабінетом Міністрів України **проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про електронні довірчі послуги" (реєстр. № 8462 від 26.06.2018 р.)**, який розроблено для забезпечення використання нового понятійного апарату, запровадженого у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги».

13 липня 2018 року внесено народними депутатами України Данченком О.І., Опанасенком О.В., Матузко О.О. та іншими **проект Закону про публічні електронні реєстри (реєстр. № 8602 від 13.07.2018 р.)**, метою якого є утворення єдиної інтероперабельної системи публічних електронних реєстрів, визначення уніфікованої інституціональної структури функціонування публічних електронних реєстрів та єдиних вимог до їх створення, ведення, взаємодії, адміністрування, модернізації, реорганізації та ліквідації, а також до створення реєстрової інформації та її використання у інших інформаційних системах, при здійсненні дозвільної та іншої управлінської діяльності, наданні адміністративних послуг.

Запровадження даного законопроекту за рахунок заборони дублювання даних та побудови інтероперабельной середи обміну інформацією дозволить щонайменше на 15% скоротити витрати на супроводження реєстрів а також значно підвищити якість та швидкість надання адміністративних та інших державних послуг. Проведення оптимізації кількості електронних реєстрів дозволить значно зменшити витрати державного бюджету на створення нових реєстрів та підтримку існуючих. Запропонована фінансова модель передбачає можливість укладання фінансових договорів для суб'єктів господарювання для отримання знеособленої інформації для власних потреб, що створить додаткове джерело фінансування для розвитку системи електронних реєстрів та надасть поштовх для бізнесу для створення нових сервісів на основі державних даних.

З метою здійснення більш системних і цілеспрямованих дій щодо реалізації державної політики у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, підвищення кількості та якості надання послуг, активізації процесів входження України у європейський простір учасники слухань в Комітеті Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку **рекомендують:**

1. **Верховній Раді України:**

1.1. Забезпечити розгляд на засіданні Верховної Ради України проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про електронні довірчі послуги" (реєстр. № 8462 від 26.06.2018 р.), внесеного Кабінетом Міністрів України, та проекту закону про публічні електронні реєстри (реєстр. № 8602 від 13.07.2018 р.), внесеного народними депутатами України Данченком О.І., Опанасенком О.В., Матузко О.О. та ін.

2. **Кабінету Міністрів України:**

2.1. Прискорити погодження нормативно-правові актів, спрямованих на приведення у відповідність до вимог Закону України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України", а саме:

- проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядків формування переліку об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, порядку внесення об'єктів критичної інформаційної інфраструктури до державного реєстру об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, його формування та забезпечення функціонування";
- проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Загальних вимог з кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, критеріїв та порядку віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури";

- проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах";
- проекту Постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження вимог щодо проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури та Порядку проведення незалежного аудиту інформаційної безпеки на об'єктах критичної інфраструктури".

3. **Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони:**

3.1. Створити робочу групу з опрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії загрозам національній безпеці в інформаційній сфері» (реєстр. № 6688) для розгляду та удосконалення з включенням до її складу представників Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку, державних правоохоронних органів, провідних операторів телекомунікацій, громадськості та народних депутатів України – авторів законопроекту.

4. **Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності:**

4.1. Забезпечити першочерговий розгляд проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо посилення відповідальності за умисне пошкодження об'єктів телекомунікацій, припинення незаконного збагачення за допомогою операцій з металобрухтом) (реєстр. № 8544 від 03.07.2018 р.), внесеного народними депутатами України Данченком О.І., Усовим К.Г., Геращенком А.Ю. та іншими.

5. **Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку:**

5.1. Направити лист до Міністерства енергетики та вугільної промисловості України стосовно недопущення встановлення розміру плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів доступу без урахування ПДВ, а також недопущення включення до розрахунку плати за доступ (одноразової та/або періодичної) 10-відсоткового кошторисного прибутку.

6. **Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики:**

6.1. Провести спільно з Комітетом Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку круглий стіл з питань дотримання, захисту та реалізації прав дитини в цифровому середовищі.